

Berlin mottok kongeparet med salutt

Aftenposten
19/4-94.



FIKK TRØST: Dronning Sonja stryker Tanya Hansen Kähler (8) vennlig på kinnet. Den spontane blomsteroverraktelsen endte med tårer da politiet forsøkte å stanse Tanya.

Norges kongepar ble mandag formiddag mottatt i Berlin med salutt, norske flagg og spirende vår. Dette var kongeparets første statsbesøk utenfor Norden.

**SISSEL DAHLE
STEIN J. BJØRGE (foto)**

Berlin.

Det norske statsbesøket representerer også fra tysk side det første kongelige statsbesøk etter gjenforeningen, og allerede mens flyet med de kongelige nærmet seg Tysklands nye hovedstad, var det åpenbart at storveies gjester var i vente. Fire tyske jagerfly eskorterte flyet til Tegel flyplass, hvor kongeparet ble motatt med salutt og blomsterpynt i de norske nasjonalfarver.

På Schloss Bellevue ble det norske kongepar mottatt av forbundspresident Richard von Weizsäcker. Statsbesøket er den tyske forbundspresidentens siste store offisielle gjerning før han går av i mai måned, samtidig som han for første gang ønsket et kongepar velkommen til statsbesøk i Berlin.

Men også våren hilste de kongelige. Gressplenene rundt Schloss Bellevue var fløyelsgrønne, forsythiaene sprutet i gyldent, og trærne hadde lysegrønt, vårlig slør.

Æresavdelinger fra Tysklands forskjellige forsvarsgrener sto stramt oppstilt. Kongen og forbundspresi-

denten inspiserte. Kongen i Hærens gallauniform med den tyske fortjenstordenen. Så lød «Ja vi elsker» og «Deutschlandlied», militært avspilt, mens en kjølig vind fra nord prøvde å jage vekk den gryende vårstemningen.

Kong Harald og dronning Sonja hadde samtaler med den tyske forbundspresidenten, og sammen spiste de lunsj før kongeparet bega seg ut i Berlin, som var pyntet med norske flagg. De tyske avisene har ofret god spalteplass på det norske besøket, og tysk fjernsyn har presentert de norske kongelige, gjennom en arbeidsdag med Kongen.

I nasjonalmonumentet Neue Wache la Kongen ned en krans i de norske farver. Minnesmerket, hvor det tidligere brant en evig ild, og der DDR-soldater sto i hanemarsj utenfor, var den gang et minnesmerke mot «krig og fascisme». I dag er det en skulptur, «Mor med sin døde sønn», av den kjente tyske billedkunstneren Käthe Kollwitz. Kunstnerinnen var selv rammet av krigens nådeløshet; hun mistet en sønn og et barnebarn i verdenskrigen. Dette nye nasjonalminnesmerket ble åpnet på Gedenktag i oktober i fjor.

Inskripsjonen i Neue Wache, «Den Opfern von Krieg und Gewaltherrschaft» (ofre for krig og voldsherredømme) har vært omstridt, angivelig for tannløshet.

Utenfor Staatsoper viftet et enslig norsk flagg. Ved Brandenburger Tor ble kong Harald og dronning Sonja – dronningen forøvrig svært elegant i lilla drakt og hatt – mottatt av Berlins borgermester Eberhard Diepgen og fru



PÅ HISTORISK STED: Kongeparet gikk gjennom Bak t.v. utenriksminister Bjørn Tore Godal.

Monika, og spaserte sammen med dem og med utenriksminister Bjørn Tore Godal under portalen mot Unter den Linden, hvor trærne sto i knopp, og norske flagg valet.

Den norske skolen i Berlin hadde møtt frem for å hilse Norges kongepar. Åtte år gamle Tanya Hansen Kähler, kunne ikke styre sin iver. Da politiet forsøkte å stanse henne, begynte hun å gråte, men politimannen ble formildet og slapp henne forbi, og gråtende overleverte den lille bunadkledte piken en bukett til dronning Sonja. Og fikk trøst på kjøpet. Kongeparet svingte bortom sine landsmenn, som viftet

Aftenposten 19/4-94



Om Brandenburger Tor, flankert av Berlins borgermester Eberhard Diepgen og fru Monika.

med norske flagg, – før de igjen ruslet videre, for å smile og vinke til norsk og tysk presse.

Ved minnekorsene for de falne som forsøkte å rømme til Vest-Berlin, utenfor den gamle riksdagsbygningen, la dronningen ned en buket blomster. De åtte hvite korsene er dramatiske i sin enkelhet, og virker sterkt – historien er fremdeles nær.

Så bega kongeparet med følge seg ut i Berlin med sightseeing-buss. «Forbundshovedstaden Berlin – et verksted for tysk enhet» var tema for rundturen som gikk forbi moderne prestisjebygninger, Seierssøylen, de mange

universiteter (Berlin har 60 000 studenter), Kaiser Wilhelm Gedächtniskirche, museer for kunsthåndverk og for musikkinstrumenter, statsbiblioteket og langs Kurfurstendam, med dens velstandbutikker. Videre langs rester av den forfattede muren, til det tidligere Øst-Berlins mer fattigslige bebyggelse og sosialistiske bomaskiner.

Men ikke minst fikk det norske kongepar se en by under rehabilitering og utvidelse: Byggeplass fulgte på byggeplass. I sannhet et by i vekst og forandring. Byrundturen ble avsluttet ved Berlins rådhus i det tidligere Øst-Berlin. Se også side 14 (leder)

Tysk håp om norsk ja til EU

Kongeparets tyske vertskap vil ikke blande seg inn i EU-debatten. De bare håper at Norge stemmer ja.

Aftenpostens korrespondent
HALVOR HEGTUN

Berlin.

Forbundsresident Richard von Weizsäcker var ikke til å misforstå under gallamiddagen på Schloss Bellevue i går kveld. –Vi har hverken rett eller lyst til å blande oss inn i noen norsk debatt. Men vi håper at det norske folk i sin suverene avgjørelse sier ja til Europa, sa von Weizsäcker.

Forbundsresidenten, som om kort tid er ferdig med sin tiårsperiode som statsoverhode, viste til at Tyskland hadde ivret sterkt for å komme norske krav i møte under medlemskapsforhandlingene i Brussel, blant annet på fiskerisiden. –Vi ser det slik at det også er i EUs sterke interesse å få Norge med. Vi er overbevist om at Norge, med sitt dypt forankrede demokrati og sine høyt utviklede velferdsordninger, vil yte et viktig bidrag til vårt felles Europa.

Utdype og utvide

Richard von Weizsäcker knyttet Tysklands gjenforening uttrykkelig til drømmen om et samlet Europa:

– Når vi nå snakker om Europa, retter våre blikk seg særlig mot statene som reformerer seg i midten og i den østlige delen av vårt kontinent. Sammen er vi kallet til å bidra til stabilitet og velstand også i disse landene, sa von Weizsäcker.

Når EU skal utforme en felles utenriks- og sikkerhetspolitikk, tror von Weizsäcker ellers at EU kan ha ting å lære av erfaringene fra det nordiske samarbeidet i etterkrigstiden.

Tidligere på dagen, da kongeparet skrev seg inn i Den gyldne bok i byens rådhus, gjorde også borgermester Eberhard Diepgen seg til ivrig talsmann for et norsk EU-medlemskap.

– Gjennom Tysklands og Europas gjenforening åpner det seg store muligheter her i hjertet av det europeiske kontinent. Berlin kan få tilbake sin gamle rolle som Vestens dør til Østen og Østens dør til Vesten. Samtidig vil vi være en bro mellom nord og sør, sa Diepgen. Og understreket at det norske kongebesøket er av historisk betydning for byen. For første gang siden krigen blir et statsbesøk innledet i Berlin istedenfor i Bonn.

Kong Harald takket for en lærerik omvisning i byen som vil være «verkestet for den tyske samling».

– Berlin har stått svært sentralt i internasjonal politikk, ikke minst i sammenheng med den kalde krigen. Våre inntrykk er blitt formet av dette. Men det er ett bilde som hos meg har forenget alle tidligere inntrykk: de dramatiske og rørende scenene da Muren – som så lenge hadde delt denne byen i to – ble revet som resultat av folkets vilje, sa Kongen.